

آدورنو و موسیقی

رابرت ویتکین

ترجمه
حسن خیاطی

انتشارات سرود

سرشناسه :	ویتکین، رابرت وینستون، ۱۹۴۱-م.
عنوان و نام پدیدآور :	Adorno, Robert W. (Robert Winston), 1941-
مشخصات نشر :	آدورنو و موسیقی / رابرت ویتکین؛ ترجمه حسن خیاطی.
مشخصات ظاهری :	تهران: سرود، ۱۳۹۹.
شابک :	۳۲۸ ص.
	978-964-8626-46-9
وضعیت فهرستنویسی :	فیا
یادداشت :	Adorno on music, 1998
یادداشت :	عنوان اصلی: کتابخانه.
موضوع :	آدورنو، تئودور دبلیو. ۱۹۰۳-۱۹۶۹م.
موضوع :	Adorno Theodor W.
موضوع :	موسیقی -- جنبه‌های اخلاقی
موضوع :	Music -- moral and ethical aspects
موضوع :	موسیقی -- جنبه‌های اجتماعی
موضوع :	Music -- Social aspects
موضوع :	موسیقی -- فلسفه و زیبایی‌شناسی
موضوع :	Music -- Philosophy and aesthetics
شناسه افزوده :	خیاطی، حسن، ۱۳۶۲- مترجم
رویه‌بندی کنگره :	ML ۴۲۳
رویه‌بندی دیویی :	۷۸۰/۹۲
شماره کتابخانه ملی :	۷۳۶۶۰۳۷

www.ketab.ir

انتشارات سرود
تهران - میدان هفتم تیر - ابتدای بهارشیواز - شماره ۱۴
تلفن: ۸۸۸۳۶۱۰۴ و ۸۸۳۱۸۵۹۱-۲ دورنگار: ۸۸۳۰۸۹۲۴

آدورنو و موسیقی
ترجمه
حسن خیاطی
حروف‌نگاری و صفحه‌آرایی
مهرداد مگرگین‌زاده
طرح جلد
فرنوش فصیحی
چاپ و صحافی
پرديس دانش
نوبت چاپ
اول - ۱۴۰۰
تیراژ
۳۰۰ نسخه
شابک: ۹-۲۶-۸۶۲۶-۹۶۴-۹۷۸-۹۷۸-۹۶۴-۸۶۲۶-۲۶-۹
ISBN: 978-964-8626-26-9

حق چاپ و نشر برای انتشارات سرود محفوظ است.

قیمت: ۸۰,۰۰۰ تومان

www.sorood.ir

۶	آدورنو و موسیقی
۷	تقدیر و تشکر
۸	۱. اخلاق موسیقی
۱۵	طرح کتاب حاضر
۱۹	رئوس مختصر مطالب
۲۰	موانع خوانش «آسان» آدورنو
۲۶	موسیقی ساختن از تاریخ منجمد
۲۷	درام روابط جزء-کل
۳۱	اخلاق موسیقی
۴۲	فلسفه های نام گرا و جوامع فردیت یافته
۴۷	۲. جامعه در فرم سونات
۵۴	اصل تعلیق در نشانه شناسی زندگی بورژوایی
۵۹	اصل تعلیق در نقاشی بورژوایی
۶۳	اصل تعلیق در تئاتر بورژوایی
۶۵	اصل تعلیق در رمان بورژوایی
۶۹	اصل تعلیق در موسیقی بورژوایی
۷۳	فردیت به مثابه ی اجتماع گرایی
۷۵	تاریخ مندی به مثابه ی اجتماع گرایی
۷۶	خودانگیختگی به مثابه ی اجتماع گرایی

۷۸	۳. بتهوون، دیر و زود
۸۴	الگوی استحاله-انطباق پیازه
۸۷	بازگشت به آدورنو
۸۸	ابتدال قراردادهای
۹۰	محرك و ارزش
۹۵	دوره‌ی بلوغ بتهوون
۹۸	بتهوون متأخر
۱۰۵	۴. واگنر
۱۰۸	تسلیم خود
۱۰۹	همذات‌پنداری با متجاوز
۱۱۱	مخاطبان تحسین‌گر واگنر
۱۱۴	اثر کامل هنری
۱۱۷	فانتازماگوریا
۱۲۱	زمان
۱۲۵	کلایه شدن و لایت موتیف
۱۲۹	وضعیت اجتماعی و معنوی واگنر
۱۳۹	۵. رمزگشایی
۱۴۸	سه الگوی ساخت‌یابی در جامعه‌شناسی و موسیقی
۱۴۹	فردیت‌یابی کلاسیک
۱۵۱	خودهای منقسم
۱۵۵	عاملیت فردیت یافته
۱۵۹	۶. مالر و برگ
۱۶۲	شباهت موسیقی با زبان
۱۶۷	گوستاو مالر
۱۷۷	آلبان برگ

۱۸۴	زمان
۱۸۷	رنج و دلسوزی برای ضعیفان
۱۸۸	۷. شوئنبرگ
۱۸۸	سوژه
۱۹۱	تنهایی
۱۹۴	فن دوازده ثنی - فاجعه سریال؟
۱۹۸	القای زمان و تسلیم شدن به تقدیر
۲۰۳	شوئنبرگ و استرواینسکی
۲۰۸	۸. استرواینسکی
۲۱۰	دو شیوه‌ی پازاندیشی
۲۱۱	آدورنو در برابر استرواینسکی
۲۱۴	فرم‌های ریتمی - تضامند در برابر فرم‌های بیانگرانه - پویا
۲۱۹	موسیقی در برابر سوژه
۲۲۲	موسیقی و روان‌گیسختگی
۲۳۰	۹. صنعت فرهنگ و همه‌ی آن جور چیزها
۲۶۱	۱۰. گشت‌وگذاری انتقادی
۲۶۲	زمان جوهر است
۲۷۰	کالایی شدن و رهایی سوژه به مثابه‌ی «عاملیت حس‌پذیر»
۲۷۴	کالایی شدن و تجهیزات حساسیت
۲۷۶	قوم‌محوری فرهنگی آدورنو
۲۸۲	تجهیزات دوازده ثنی
۲۹۰	منابع

آدورنو و موسیقی

بیش از نیمی از آثار نشریافته‌ی آدورنو به پژوهش درباره‌ی موسیقی اختصاص دارد. با این حال، با وجود رشد شهرت او در سال‌های اخیر، پژوهش‌های موسیقایی او به دلیل پیچیدگی موسیقی‌شناختی‌شان از نظر دور مانده‌اند.

این اولین شرح مبسوط جامعه‌شناختی از نوشته‌های موسیقایی آدورنو است. رابرت ویتکین^۱، با زبانی روشن و غیر تخصصی، خواننده‌ی کتاب را با پیچیدگی استدلال‌های آدورنو درباره‌ی پیوند بین موسیقی و اخلاقیات، و پیوند آثار موسیقی با ساختار اجتماعی آشنا می‌کند. در هر کدام از این فصل‌ها نظر آدورنو درباره بتهوون^۲، واگنر^۳، مالر^۴ و برگ^۵، شوئنبرگ^۶، استراوینسکی^۷ و بالاخره، موسیقی جَز بیان شده است. در سرتاسر این کتاب، ویتکین به بسط گونه‌ای جامعه‌شناسی اثر هنری می‌پردازد که براساس آن نوشته‌های موسیقایی آدورنو را می‌توان فهمید. آدورنو، بیش از هر جایی، در همین نوشته‌ها ثابت کرده که هنر حق دارد واجد نیرویی اخلاقی و انتقادی برای رشد جامعه مدرن دانسته شود. ویتکین، این نوشته‌ها را برای کسانی که موسیقی‌شناس نیستند بازخوانی کرده، و درک ما را از این غول اندیشه قرن بیستم فوق‌العاده بیشتر کرده است. رابرت و. ویتکین دانشیار جامعه‌شناسی در دانشگاه اکستر و نویسنده کتاب هنر و ساختار اجتماعی^۸ (۱۹۹۵) است.

1- Robert Winston Witkin

2- Ludwig van Beethoven

3- Richard Wagner

4- Gustav Mahler

5- Alban Berg

6- Arnold Schoenberg

7- Igor Stravinsky

8- Art and Social Structure